

Investicije in regresi v kmetijstvu

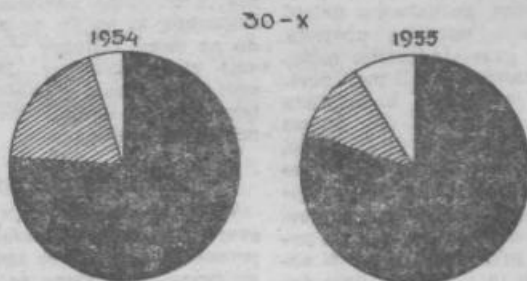
Vlaganje v nove investicije v desetih mesecih letos in lani kaže, po virih finansiranja, naslednje gibanje:
(v milijonih dinarjev)

	30. X. 1954	30. X. 1955	1955 1954
Zvezni skladi	7.508	8.867	118,1
Republiški skladi	1.920	1.218	63,4
Lokalni skladi	520	1.059	203,6
Skupaj	9.948	11.144	111,9

Kakor vidimo, se je v letu 1955 nadaljevala težnja za majhno udeležbo republiških in lokalnih skladov v skupnem obsegu novih investicij v kmetijstvu. V zadnjih treh letih smo imeli naslednje razmerje vlaganja iz zveznih in drugih skladov:

	1953 (31. XII.)	1954 (30. X.)	1955 (30. X.)
Zvezni skladi	3.599	7.508	8.867
Republiški in drugi skladi	8.749	2.440	2.277
Skupaj	12.348	9.948	11.144

STRUKTURA INVESTICIJ (po izvorih sredstev)

črno predstavlja zvezna sredstva, belo pokrajinska in lokalna sredstva, črtkasto republiška sredstva.

Ceprav primerjava vsega leta 1953 z desetimi meseci leta 1954 in 1955 ne daje popolne slike, vendar se razmerje udeležbe bistveno ne spremeni. Udeležba okrajnih skladov se je v letu 1955 podvojila v primerjavi s letom 1954, medtem ko se je udeležba republiških skladov bistveno zmanjšala. Verjetneje je, da bi v letu 1955 bila udeležba teh skladov še manjša, da ni bila pogojena z dajanjem kreditov iz zveznih investicijskih skladov in z udeležbo pri določenem odstotku sredstev investitorja ali garanta.

Znano je, da se je fronta investicij znatno razširila. Na zadnjem plenumu Socialistične zveze so dosti govorili o tem. Od 560 odobrenih posojil iz zveznih skladov pa še vedno ni izkoriščenih 171 posojil zato, ker ni zagotovljen garantni znesek in depozit, ali pa niso pripravljene dokumentacije. To je težko razumeti in ni v skladu z prizadevanji, da bi se investicije usmerile v kmetijstvo.

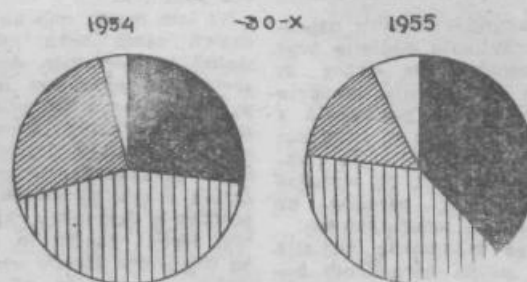
V zadnjih dveh letih smo uvedli kreditiranje individualnih kmetijskih proizvajalcev. V ta namen je bilo v obeh letih izdanih okrog 2.500 milijonov din. Zanimivo je, da je bilo od tega zneska potrošeno za investicije v letu 1954 — 1.383 milijonov, v letu 1955 pa 2.156 milijonov din.

Vsa druga investicijska sredstva so bila potrošena za investicije v socialističnih kmetijskih organizacijah — državnih posestvih, zadrugah, vodnih skupnostih itd. za melioracijska dela, mehanizacijo, nove nasade, kmetijske zgradbe in za predelavo ter vskladiščenje kmetijskih pridelkov.

Končno, da bi bil pregled vlaganja sredstev za pospeševanje kmetijstva v desetih mesecih leta 1954 in 1955 popolnejši, dajemo naslednji pregled potroška sredstev:

	(v milijonih dinarjev)	1954 (30. X.)	1955 (30. X.)
Regresi		5.824	11.618
Posojila		7.856	10.281
Finansiranje iz proračuna		2.093	862
Skupaj		15.773	22.761

STRUKTURA POTROŠENEGA REGRESA (po namenu)

črno predstavlja potrošeni regres za poljedelske stroje, črtkasto za gorivo in mazilo, debeločrtkasto za umetna gnojila in belo za ostalo

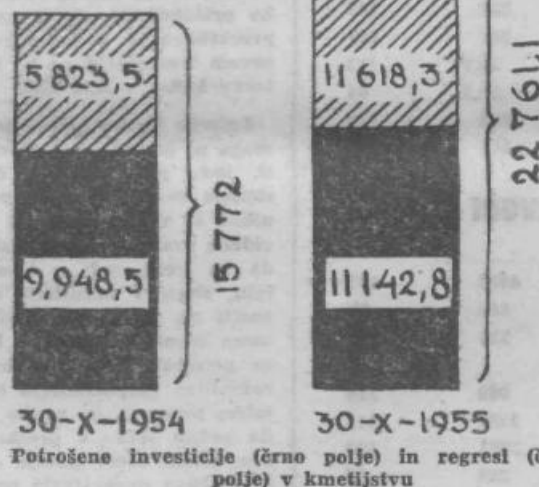
Investicije v kmetijstvu

Investicijska vlaganja v kmetijstvu se večajo iz leta v leto. Največ sredstev gre iz splošnega investicijskega sklada, medtem ko je udeležba republiških, pokrajinskih in lokalnih skladov relativno majhna in v dobršem delu pokriva obvezno udeležbo investitorjev pri stroških investicij. Republiški in lokalni skladi so se bolj usmerili k drugim, bolj rentabilnim investicijam. V letu 1953 pa je bila udeležba teh

skladov večja: za kmetijske investicije smo potrošili iz republiških in lokalnih virov 8.749,0 milijonov din, iz zveznih pa 3.599,0 milijonov din. Tako razmerje je mnogo bolj opravičeno in je treba iti za tem, da bomo v naslednjih letih vse bolj uporabljali republiške in lokalne sklade za kmetijske investicije.

Posojila smo do 30. oktobra v letu 1954 in 1955 izkoristili po sektorjih takole:

	(v milijonih din)	1954 do 30. X.	Od tega indiv. kmetje	1955 do 30. X.	Od tega indiv. kmetje
Republiška sredstva	1.920,4			1.217,7	5,4
Zvezna sredstva	7.507,8		1.362,5	8.866,5	2.146,4
Lokalna sredstva	520,3		20,0	1.058,6	3,9
	9.948,5		1.382,5	11.142,8	2.155,7

V letu 1955 smo uporabili največ sredstev za nakup živine — 2.434,4 milijonov din, za nakup kmetijske opreme — 2.114,4 milijonov din, za gradnjo melioracijskih objektov — 2.027,3 milijonov din, za gradnjo objektov za dodelavo, predelavo in vskladiščenje kmetijskih pridelkov — 1.275,3 milijonov din in za ekono-

msko gradbene objekte — 1.032,0 milijonov din.

Do visokega izkoriščanja posojil za nakup živine je prišlo zato, ker so jih izkoristili individualni kmetijski proizvajalci, ki so v letu 1955 potrošili v ta namen 2.001,3 milijonov din.

Iz priloženih pregledov vidimo, da bi bila investicijska vlaganja glede na razpoložljiva sredstva lahko še dokaj večja, če bi bili koristniki teh sredstev bolj pripravljeni. Mnogi mislijo, da bomo največji problem investiranja rešili s tem, če preskrbimo sredstva. To pa ni tako. Važna je prav tako pripravljenost investitorja, da bo dela opravil najbolj smotrno in zagotovil sredstva za garantni depozit in za udeležbo pri stroških investicij, kakor je važna vloga tistih organov, ki so dolžni voditi nadzorstvo nad pripravo ekonomske-tehnične dokumentacije nad izvedbo del itd.

Podatki, s katerimi razpolagamo, kažejo da od skupno 560 posojil, ki so bila odobrena na sedmem konkurzu za izdajo posojil iz splošnega investicijskega sklada, 171 posojil koristniki še vedno niso začeli izkoriščati zato, ker niso pripravili potrebne dokumentacije za sklenitev pogodbe o posojilu, ali zato, ker niso zagotovili garantnega depozita in udeležbe. Do 15. decembra leta 1955 je bilo v Vojvodini odobrenih 263 posojil v skupnem znesku 4.914,7 milijona din, začeli pa so izkoriščati samo 126 posojil s skupnim zneskom 1.014,8 milijona din, medtem ko 137 koristnikov ni izpolnilo pogojev. To dokazuje, da je treba kmetijskim organizacijam pomagati, da bodo odstranile težave, ki jih ovirajo pri uporabi posojil. Ta pomoč pa seveda ne sme biti v znamenju olajšanja postopka pri Narodni banki za izkoriščanje kredita, temveč v znamenju boljše organizacije priprav za investiranje, kar je v večini primerov tudi važnejše in težje, kakor pa poznejša izvedba del, ko so bile priprave dobro izvršene.

D. S.

Uspešno poslovanje osrednje zadruge v Zlatar-Bistrici

Ceprav je minilo samo nekaj let, odkar je bila ustanovljena osrednja zadruga v Zlatar-Bistrici, vendar že danes lahko rečemo, da je postala center za pospeševanje živinoreje in perutinarstva v Hrvatskem Zagorju. Njeni člani so same kmetijske zadruge.

Ta zadruga je imela lani za 900 milijonov din prometa, v prvem polletju letos pa za 700 milijonov din. Računajo, da bo njen promet do konca leta narasel na nad milijardo in pol din. Letos se je promet naglo povečal za nad 600 milijonov zaradi boljše organizacije dela, povečanja živinorejske proizvodnje in zaradi dograditve nekaterih objektov, ki so jih začeli graditi šele lani. Nekatere objekte pa še gradijo.

Proizvode, ki jih kupi od članic ali predelane v zadruginih obratih, osrednja zadruga v Zla-

tar-Bistrici predvsem izvaža, pri čimer zlasti skrbi za solidno pripravljanje pridelkov. Zlasti je povečala izvoz jajc. Medtem ko je leta 1953 izvozila 9.100.000 jajc, je letos samo v prvih devetih mesecih izvozila že nad 26 in pol milijona jajc in tako postala največji jugoslovanski zadrugni izvoznik jajc. To zadrugo poznajo na trgih Zahodne Nemčije, Anglije, Avstrije, Švice in Italije.

Zadruga izvaža blizu 200 ton zaklane perutnine na leto, predelanega mesa in žive živine pa je izvozila za nad 80 milijonov deviznih dinarjev. Zadruga si prizadeva, da bi čim več izvažala predelanega mesa, manj pa žive živine.

Zanimivo je, da se ta zadruga ukvarja tudi z izvozom živih polžev, ki jih je letos izvozila 120 ton. Samo za polže je dobila okrog 10 in pol milijona deviznih dinarjev. Do konca leta bo izvo-

zila tudi okrog 5.000 kg gosjih jeter.

Za normalno poslovanje ima osrednja zadruga »Zagorje« velike naprave, kakor je na primer klavnica za perutnino, klavnica za govedo in prašiče, hladilnice, dve celici za tako imenovano globoko zmrzavanje, itd. Imajo tudi delavnico za izdelovanje klobas in veliko sortirnico jaja s strojnimi napravami, dalje obrat za izvoz polžev, itd.

Zadruga »Zagorje« je začela letos tudi akcijo za rejo belih prašičev, ki dajejo bekon meso. Sklenila je tudi pogodbe za vzrejo mladih junic. Zadruga je iz lastne vzreje razdelila med svoje člane 20.000 valilnih jajc plemenitih pasem kokoši in 15.000 enodnevnih piščancev.

Podobno, čeprav s malo manjšo zmogljivostjo, delajo tudi zadruge v Sunji, Slavonski Požegi in Retfali pri Osijeku.